

Minőség és haladás a Kovászna megyei oktatásban

2015-2016-os tanév

(Az éves értékelő jelentés tartalmi kivonata)

A Kovászna megyei oktatás értékelő elemzését elkészítő munka kiindulópontjául a 2015-2016-os tanévre készült menedzseri tervben megfogalmazott célkitűzések megvalósítási foka szolgált.

Az oktató-nevelő munka megszervezése a következő irányelvek mentén történt:

- a közoktatás minőségének javítása
- az iskolák intézményi képességének javítása
- az esélyegyenlőség biztosítása az oktatásban
- a szakképzés és a munkaerőpiac igényeinek összehangolása
- az európai oktatási rendszerekhez való felzárkózás

Az értékelés az alábbi területeken elért eredményeket elemzi:

- Iskolahálózat
- Humánerőforrás
- Az oktatásban való részvétel
- A tanulók iskolai eredményei
- A külső felmérések eredményei
- A minőség biztosítása az oktatásban
- A pedagógusok továbbképzése
- Nevelési tevékenységek
- Európai pályázatok és projektek
- A tanulóknak biztosított ösztöndíjak és pályázati lehetőségek
- Ügyfélfogadás
- Költségvetés

1. ISKOLAHÁLÓZAT

A 2015-2016-os tanévben Kovászna megyében 316 oktatási intézmény működött, eggyel kevesebb, mint a megelőző tanévben. Az oktatási intézmények 20,56%-a városi környezetben, míg 79,44%-uk vidéken van. Az oktatás nyelve az intézmények 62,97 %-ában magyar, 19,17 %-ában vegyes, és 19,17%-ában román. A 80 pénzügyi központ közül 54 általános iskola, 18 középiskola, 7 óvoda és 1 posztliceum.

A továbbiakban az értékelés kitér az intézmények felszereltségére, elemzi az elmúlt tanévben elvégzett javításokat, befektetéseket, valamint a tűzoltósági és munkavédelmi engedélyek beszerzésének helyzetét is.

A fejezetet a megyében levő csoportok/osztályok számszerű elemzése zárja, különös tekintettel az összevont osztályokra és a létszám alatti, illetve a létszám feletti csoportokra/osztályokra. Megjegyezzük, hogy az elmúlt tanévben csökkent az összevont osztályok száma (148-ról 105-re), ellenben a létszám alatti és a létszám feletti csoportok száma jelentősen emelkedett: 26, illetve 35 ilyen osztály működött az elmúlt tanévben.

2. HUMÁNERŐFORRÁS

A 2015. szeptember 1-jére 77 Kovászna megyei pedagógus érte el a nyugdíjkorhatárt, közülük 14-en kérték a munkaviszony meghosszabbítását. Említésre méltó, hogy emelkedően van azoknak a pedagógusoknak a száma, akik előrehozott nyugdíjazásukat kérik.

A megyében 41 pedagógus igényelte a katedrája kiegészítését, és 29-en kérték áthelyezéstüket egy másik oktatási intézménybe. Az iskolák közti megegyezésen alapuló áthelyezési kérelmek száma 41 volt. A sikeres véglegesítő vizsga nyomán 30 pedagógus nyert el címzetes katedrát.

A 2015. júliusi versenyvizsgán 273 pedagógus vett részt, közülük 42,12% írta meg a 7-es fölötti jegyet. A 33 címzetesítható álláshely közül 19 álláshelyet foglaltak el.

Az elmúlt években folyamatosan csökkent a Kovászna megyei pedagógusi álláshelyek száma. míg 2003-ban 3635 álláshely volt, addig 2015-ben csak 2881 álláshellyel számoltunk.

A tanfelügyelőség vezetőtanácsa 35 fizetés nélküli szabadság igénylését hagyta jóvá. 14-en igényeltek tanulmányi szabadságot.

Az álláshelyek betöltése összesen kilenc nyilvános gyűlés keretein belül zajlott. Az elmúlt tanévben az iskolák 40 versenyvizsgát szerveztek.

3. AZ OKTATÁSBAN VALÓ RÉSZVÉTEL

A megye 34379 tanulójából 6825 óvodás, 11406 elemi tagozatos, 8785 általános iskolás, 5632 középiskolás, 1228 szakiskolás és 503 posztliceumi tanuló. Az óvodai korosztály létszáma egyre csökken, a 2009-2010-es tanévben a megyében 12700 óvodáskorú kisgyerek volt, míg az elmúlt tanévben csupán 9545, 190-nel kevesebb, mint egy évvel korábban. Az elemi, az általános és a középiskolai ciklusoknál is jelentős a gyermeklétszám csökkenése, hangsúlyosabban a vidéki iskolákban. Ez a csökkenés természetesen negatívan befolyásolta az induló osztályok számát is. A szakképzés terén növekedés mutatható ki: az elmúlt tanévhez képest 9-cel több szakosztály működött. A speciális oktatásban nem voltak jelentősebb változások.

4. A TANULÓK ISKOLAI EREDMÉNYEI

A 2015-2016-os tanévben a tanulók 95,26 %-a sikeresen zárta a tanévet, 4,74 %-uk tanévismétlő (zömükben a városi iskolákban), 1,78%-uk (összesen 491 diák) elhagyta az iskolát. Összesen 580-ra tehető azoknak a diákoknak a száma, akik ismeretlen okokból már nem szerepelnek a megyei nyilvántartásokban.

A hiányzások száma továbbra is nagy: egy tanulóra átlagosan 34,42 hiányzás esik, ebből 18,57 az igazoltan hiányzás. A legtöbb hiányzás az elemi és a szakiskolai osztályokba járó diákoknál tapasztalható, a középiskolai diákoknál csökkent a hiányzások száma. A hiányzások főleg az alábbi okoknak tudhatók be: csökkent motiváció, passzivitás, érdektelenség, fáradtság, kisebbségi komplexusok stb. A hiányzásokat másfelől a családi helyzet, az anyagi lehetőségek hiánya magyarázza; ezen kívül említhetjük még az olyan speciális helyzeteket is, mint pl. a feleltetéstől való félelem, a pedagógus és diák nem megfelelő kommunikációja, az osztálytársakkal való konfliktusok.

5. A KÜLSŐ FELMÉRÉSEK EREDMÉNYEI

Ebben a fejezetben a nyolcadikos diákok szakasz záró vizsgáján, a IX. osztályba való felvételin, az érettségien és a versenyeken elért eredményeket értékeltük.

A nyolcadikosok jó eredményekkel zárták a szakasz záró vizsgát: az 5-ös feletti dolgozatok aránya román nyelv és irodalomból 65,11%, magyar nyelv és irodalomból 94,23%, matematikából pedig 76,31%. Megjegyezzük, hogy mindhárom tantárgy esetében a városi iskolák diákjai teljesítettek jobban. Az eredmények alapján Kovászna megye az országos rangsor 13. helyén áll. A jegyek megoszlása harmonikus, zömükben 6,00 – 7,99 között helyezkedik el. A felmérésen 1496 diák vett részt románból, 1099-en magyarból, és 1532-en matematikából. A vizsga eredményei igazolják a próbavizsgák megszervezésének szükségességét, hiszen a nyári felmérések jóval sikeresebbek voltak a megyei (46,95%) és az országos próbavizsgák eredményeinél (48,93%).

A beiskolázási terv a 2016-2017-es tanévre 78 kilencedik osztály működését irányozta elő, ebből 52 (16 román és 36 magyar tannyelvű) a középiskolai, 24 a szakiskolai (7 román és 17 magyar) és 2 a magyar tanítási nyelvű speciális osztály. A beiratkozások három szakaszban zajlottak, amelynek eredményeképpen szeptemberben a megyében 71 kilencedik osztály indult. Nem sikerült beindítani 2 szakliceumi, 3 szakiskolai és 1 csökkentett látogatású osztályt.

2016 júliusában a Kovászna megyei végzősök 66,67%-a tette le sikeresen az érettségi vizsgát, a legtöbben 8,00 – 8,99 közötti általánossal. Az elméleti osztályokba járók 84,25%-ban, a hivatás (vokacionális) osztályokba járók 53,09%-ban, a szakliceumi osztályokba járók pedig 32,29%-ban teljesítettek. Az 5-ös feletti jegyek aránya: román nyelv és irodalom 77,06%; magyar nyelv és irodalom 97,88%; matematika/történelem 86,00%; más tantárgyak 87,70%. Az augusztusi vizsgán a jelöltek 19,45%-ának sikerült az érettségije. Általánosságban elmondható, hogy a tizenkettedikes

végzősök egyre kisebb számban iratkoznak be a vizsgára, összesen 76,12%-uk jelent meg.

Elkészült egy olyan összehasonlító elemzés, amely a 2012-es szakaszzáró vizsga adatait veti össze a 2016-os érettségi adataival. Feltűnő különbség, hogy az érettségiben 591 diákkal kevesebb jelent meg, mint ahányan részt vettek a 2012-es szakaszzáró vizsgán, viszont a sikeresen vizsgázók száma 45,84 %-kal nőtt.

A megyei tantárgyversenyeken összesen 2245 tanuló vett részt. Az országos döntőkön megyénk diákjai 19 díjat szereztek, a nemzetközi tantárgyversenyeken pedig 16-ot. Az iskolai versenyeken 3942 diák volt jelen, ezeknek a versenyeknek az országos döntőin 132 Kovászna megyei tanuló kapott díjat.

6. A MINŐSÉG BIZTOSÍTÁSA AZ OKTATÁSBAN

Ez a fejezet bemutatja a 2015-2016-os tanévben lezajlott tematikus és szakellenőrzések helyzetét, valamint kitér a megyében folyó szakmai továbbképzésekre is. A hét *tematikus ellenőrzés* során a tanfelügyelőség a következő területeket mérte fel: az oktatás minőségének helyzete a menedzseri dokumentumok tükrében; az érettségi vizsga előkészítése; a tanítási órákon alkalmazott módszerek és eljárások; az informatika képesítési vizsga megszervezése; a diákok felkészítése az országos vizsgákra; a szakközépiskolák önértékelése; az *Iskola másként hét* tevékenységei. Minden ellenőrzött területen elkészültek az erősségeket és a hiányosságokat megfogalmazó értékelő jelentések, amelyekbe a minőség javítását célzó ajánlások is bekerültek. Az elmúlt tanévben nyolc oktatási intézményben szerveztünk alapellenőrzést: a nagyajtai Kriza János Általános Iskolában, a Nagypataki Mihai Eminescu Általános Iskolában, a kézdiszentkereszti Trefán Leonárd Általános Iskolában, a Puskás Tivadar Szakközépiskolában, a köröspataki Kálnoky Ludmilla Általános Iskolában, a kézdívasárhelyi Molnár Józsiás Általános Iskolában, a nagybaconi Konsza Samu Általános Iskolában, a Körösi Csoma Sándor Líceumban. Az alapellenőrzések során felmértük az iskolákban folyó oktató-nevelő és menedzseri tevékenység színvonalát, a következtetéseket pedig két pontban fogalmaztuk meg: erősségek és javításra szoruló területek.

A *tematikus szakellenőrzések* során előre meghatározott szempontok alapján 131 pedagógus szakmai munkáját értékeltük. A *tanári fokozatok megszerzésére irányuló szakellenőrzések* lebonyolításába (összesen 648) a módszertanos kollégákat is bevontuk. Összegzésképpen felvázoltuk a szakmai ellenőrzések során tapasztaltakat, majd megfogalmaztunk néhány olyan javaslatot, amelyek elősegítik a szakellenőrzések hatékonyságának növelését.

7. A PEDAGÓGUSOK TOVÁBBKÉPZÉSE

A Csutak Vilmos Pedagógusok Háza programkínálatában változatos továbbképzési lehetőségek jelennek meg, az alábbi témakörökben: *A tanítás új módszerei*; *Iskolai értékelés*; *Az oktatási-nevelési tevékenység modern értelmezése*; *Technikai újítások az oktatásban*; *Egészségnevelés*; *Intézménymenedzsment*; *Osztálymenedzsment*; *Karrierépítés*; *Sajátos nevelési igényű gyermekek*; *Iskolai táborok*; *Egyéb akkreditált továbbképzések*. Az elmúlt tanévben 2302 pedagógus vet részt különböző továbbképzéseken.

A tanári didaktikai fokozatok megszerzésére a 2015-2016-os tanévben 688 pedagógus kapcsolódott be (véglegesítő vizsga: 91 pedagógus, II-es tanári fokozat: 229 pedagógus, I-es tanári fokozat: 368 pedagógus.) Az elmúlt tíz évvel összevetve az idej adatokat, kiolvasható, hogy ez a szám gyakorlatilag nem változott, továbbra is nagy számú Kovászna megyei pedagógus törekszik a didaktikai fokozatok megszerzésére.

A véglegesítő vizsgát a Mikes Kelemen Elméleti Líceumban szerveztük 61 jelölt részvételével. A sikeresen véglegesítő vizsgázók aránya 60,65%.

A 2015-2016-os tanévben 26 pedagógus vált a Nemzeti Oktatási Szakértő Testület tagjává.

8. NEVELÉSI TEVÉKENYSÉGEK

A 2015-2016-os tanévben a megyében számos nevelési tevékenység zajlott. A már meglévők mellett 14 új partnerségi szerződést kötöttünk különféle szervezetekkel és intézményekkel. A nevelési tevékenységek megszervezésébe bekapcsolódott a Kovászna Megyei Diáktanács is, a diákok képviselői két országos tanácskozáson vettek részt. A diáktanács kezdeményezte az *Ímpreună* -

Együtt és a Tegyük színesebbé az életünket – dohányzás nélkül című projekteket, melyek megvalósítását különböző szervezetek támogatták.

9. EURÓPAI PROJEKTEK ÉS PÁLYÁZATOK

Megyénk hét iskolájában zajlottak különféle programok az az *Erasmus+* projekt keretein belül: a Mikes Kelemen Elméleti Líceumban, a kézdívasárhelyi Református Kollégiumban, a nagyajtai Kriza János Általános Iskolában, a Puskás Tivadar Szakközépiskolában, a Speciális Iskolában és a Gulliver Napköziotthonban. A tevékenységekben összesen 77 pedagógus és 685 gyermek vett részt, ezzel a számmal Kovászna megye messze az országos átlag felett helyezkedik el. A tanév során több intézmény is sikeresen kérvényezte a projektbe való bekapcsolódását, azonban az anyagi források híján a projektek finanszírozása ellehetetlenedett. Az eredményes pályázatírás támogatására a tanfelügyelőség megszervezte a *MobilitatE* című továbbképzést. Sikeresen zajlott az *United in Diversity* című projekt is, amelybe a Pinokkió Napköziotthon, a Manócska Napköziotthon, a zágoni Mikes Kelemen Általános Iskola, a Mircea Eliade Elméleti Líceum, a gelencei Jancsó Benedek Általános Iskola, a Gaál Mózes Általános Iskola és a Molnár Józsiás Általános Iskola kapcsolódott be.

A *Második esély* programba a megyéből 487 személy kapcsolódott be, melynek eredményeképpen az alapismeretek elsajátíttatásán keresztül megvalósult a résztvevők felzárkóztatása. A projekt kivitelezésében 38 pedagógus segédkezett.

A ROSE programban, amely 2016-2022 között fog zajlani, a megye szaklíceumai vesznek részt.

10. A TANULÓKNAK BIZTOSÍTOTT ÖSZTÖNDÍJAK ÉS PÁLYÁZATI LEHETŐSÉGEK

Az *Euro 200* programnak 2016-ban 136 kedvezményezettje volt, 114-gyel kevesebb, mint az elmúlt évben. A jogosult diákok az elmúlt tanévben is részesültek a *Líceumi pénz* ösztöndíjban (317 diák), a szakiskolások tanulását segítő támogatásban (1029 tanuló) és a taneszköz-támogatásban (4464 csomag). Ösztöndíjat kaptak a nemzetközi tantárgyversenyek díjazottjai is (8 diák). A Kovászna Megyei Tanács anyagilag segítette a megyei versenyek és tantárgyversenyek megszervezését és lebonyolítását. 1657 diák részesült az ingázási költségek megtérítésének támogatásában.

Az elmúlt tanévben több tankönyvet újranyomtattak, és új tankönyveket kaptak az I-III. osztályosok, összesen 18926 darabot.

11. ÜGYFÉLFOGADÁS

Az érdeklődőket a program alapján fogadjuk, egy külön erre a célra berendezett irodában. A kihallgatási kérelmet telefonon kell közölni, a tavalyi tanévben összesen 46 személy fordult valamilyen panasszal, illetve észrevétellel a Megyei Tanfelügyelőséghez.

ISS IMRE,
Tanfelügyelő